

Om afstanden mellem vælger og politiker - kommentar

Mogens Lilleør

Skal jeg i en sidebemærkning prøve at give mit bud på hvorfor der er så stor en uoverensstemmelse mellem hvad politikerne beslutter og folket tilsyneladende ønsker, så er forklaringen gemt i den politiske studehandel.

Dette er hvad der kendetegner den politiske studehandel: Studehandlens parter opnår, hvad de ønsker, men på bekostning af grupperne udenfor studehandlen. F.eks. kan ingen af parterne i en typisk dansk regering gå helhjertet ind for det samlede regeringsprogram. De kan blot støtte de krav, der ikke er en del af deres eget program, som betaling for opfyldelsen af de krav, som er en del af deres eget program. Regeringsprogrammet afspejler derfor blot nogle gruppers enighed om at opfylde hinandens ønsker. Vor tids lovgivere er prisgivet denne studehandlens 'logik'. Og det er derfor, at de jævnligt er tvunget til at træffe beslutninger om noget, som mange (tiltider måske et stort flertal af befolkningen), og ofte også dem selv, slet ikke ønsker, - ja som måske ligefrem strider mod deres personlige moral. De inddrages i beslutninger, de ikke kan lide, som betaling for opfyldelsen af egne politiske ønsker.

Jørgen Gaul Andersen konstaterer i en undersøgelse (omtalt i Information 1/8 1995) meget stor forskel i holdningen til skattepolitikken mellem den politiske elite og befolkningen. Befolkningen blev i en undersøgelse i 1990 spurgt om de ønskede indkomstskatten ned eller momsens ned. De foretrak en momssenkning, politikerne sænkede indkomstskatten. Man spurgte videre om folk foretrak at den skattefrie bundgrænse blev sat op eller at skatteprocenterne blev sat ned. Folk foretrak bundgrænsen blev sat op, men politikerne satte procenterne ned. Ydermere blev folk spurgt om de foretrak, at marginals-katten blev sat ned eller at skatten generelt blev sat ned. Folk foretrak en generel skattenedsættelse, men politikerne sænker marginals-katten. Der skete det omvendte af, hvad et klart flertal blandt befolkningen foretrak.

Forklaringen kunne være, at den politiske beslutningsproces følger studehandlens logik, og derfor gør det svært om ikke umuligt at bringe et befolkningsflertals

ønsker igennem i det politiske system. Hvad det politiske system er i stand til at synliggøre er små løsrevne lunser af en politik, der falbydes som betaling for støtte til andre gruppers ligeledes løsrevne politiske lunser.